

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

PERHE- JA PARITERAPIAN PSYKOTERAPEUTTIKOULUTUS

KOULUTUSOHJELMA

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTON PERHE- JA PARITERAPIAN PSYKOTERAPEUTTIKOULUTUS

Koulutusohjelma on hyväksytty Kasvatustieteiden ja psykologian tiedekunnassa 23.2.2017 (päivitetty 26.4.2022) ja on voimassa 31.12.2027 asti.

Perhe- ja pariterapian koulutusohjelma on Valtioneuvoston asetuksen 1120/2010 tarkoittama psykoterapeuttikoulutus, joka antaa psykoterapeuttina toimimisen edellyttämän osaamisen ja mahdollistaa psykoterapeutin ammattinimikkeen käyttöoikeuden hakemisen. Osaaminen osoitetaan näytöllä. Koulutusohjelman suoritettuaan opiskelija pystyy perhe- ja paripsykoterapeuttisen hoidon itsenäiseen läpiviemiseen osana potilaan tai asiakkaan hoito- ja kuntoutusprosessia.

Systeeminen perhe- tai pariterapia on ammatillinen ja tietoinen pyrkimys hoitaa perheen vuorovaikutuksessa ja yksittäisillä perheenjäsenillä esiintyviä häiriöitä ja niiden aiheuttamaa kärsimystä. Se perustuu systeemiseen ja relationaaliseen ajatteluun, jossa mielenterveyden häiriöt ja muut hoidettavat ongelmat nähdään niiden yhteydessä läheisiin ihmissuhteisiin ja yhteisöllisiin olosuhteisiin. Yhtäältä

perheessä esiintyvät ongelmat ovat riskitekijöitä perheenjäsenten mielenterveydelle ja toisaalta perheenjäsenten oireyhtymät ja sairaudet altistavat perheen vuorovaikutusongelmille. Perhe- ja pariterapian fokus on ajankohtaisen yksilöllistä psykopatologiaa ylläpitävän ja kehityksellisesti rakentavia ratkaisuja estävän vuorovaikutuksen muuttamisessa. Erityisesti pyritään löytämään perheiden ja pariskuntien vuorovaikutuksessa olevat myönteiset voimavarat.

Koulutusohjelmaan sisältyy erilaisia perhe- ja pariterapeuttisia menetelmiä, jotka voivat opetuksessa painottua eri tavoilla. Sen keskeisiä läpäiseviä teemoja ovat vuorovaikutuksellisuus ja dialogisten taitojen kehittäminen, oman toiminnan reflektiivinen arviointi, verkostokeskeisyys, voimavarakeskeisyys ja koulutuksen välitön liittyminen opiskelijoiden työhön ja työyhteisöön. Lasten osallisuutta perheterapian aktiivisina osallistujina korostetaan ja lähisuhdeväkivallan ja muiden vallan väärinkäytösten huomioimista pidetään keskeisenä.

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

1. OPISKELIJAVALINTA

Koulutusohjelmaan valittavalla tulee olla:

1) soveltuva ylempi korkeakoulututkinto tai soveltuva sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto; tutkintoon tulee sisältyä tai sen lisäksi olla suoritettuna yhteensä 30 opintopisteen psykologian tai psykiatrian opinnot; tai

2) sairaanhoitajan opistoasteen tutkinto ja tutkinnon lisäksi erikoistuminen psykiatria, jos tutkintoon ei ole sisältynyt psykiatrisia opintoja; tai

3) muu 1 ja 2 kohtaa vastaava ulkomailla suoritettu koulutus.

Soveltuviksi ylemmiksi korkeakoulututkinnoiksi katsotaan psykologian maisterin tutkinto, lääketieteen lisensiaatin tutkinto, muu soveltuva terveydenhuollon tutkinto

sekä yhteiskuntatieteiden tai valtiotieteen maisterin tutkinto, jossa on pääaineena kehityspsykologia, sosiaalityö, sosiaalipsykologia tai sosiaalipedagogiikka. Soveltuviksi ammattikorkeakoulututkinnoiksi katsotaan tutkintonimikkeet sairaanhoitaja (AMK) ja sosionomi (AMK). Erityistapauksissa myös muu tutkinto voidaan katsoa soveltuvaksi, hakijan opintojen ja työkokemuksen perusteella.

Opiskelijaksi ottamisen edellytyksenä on näiden lisäksi vähintään kahden vuoden työkokemus mielenterveyspalveluissa tai sitä vastaavassa tehtävässä, todettu soveltuvuus psykoterapeutin ammattiin ja mahdollisuus tehdä psykoterapiatyötä perheiden ja pariskuntien kanssa opintojen aikana. Opiskelijalla tulee myös olla riittävä englanninkielen taito.

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

2. KOULUTUSOHJELMAN RAKENNE

Koulutusohjelman laajuus on vähintään 62 opintopistettä ja se koostuu teoria- ja menetelmäopintojen, työnohjauksessa tapahtuvan psykoterapeuttisen potilastyön, koulutuspsykoterapian ja opinnäytetyön opintokokonaisuuksista. Opintokokonaisuudet koostuvat opintojaksoista.

Teoria- ja menetelmäopinnot		
PPT100	Perhe- ja pariterapian perustaidot ja peruskäsitteet	5 op
PPT110	Mielenterveyden häiriöt ja psykososiaaliset ongelmat terapeuttisen työn kohteina	4 op
PPT120	Perhe- ja pariterapian viitekehykset ja työtavat	4 op
PPT130	Perheen psykologiset ja sosiaaliset prosessit	4 op
PPT 140	Terapiatyön vaikuttavuuden arviointi, vertailu ja lisääminen	4 op
PPT 150	Pariterapian erityiskysymykset	5 op
PPT160	Valinnaiset teemaseminaarit	4 op
PPT 170	Perhe- ja pariterapeutin ammatilliset erityiskysymykset	4 op
Työnohjaus		
PPT 200	Perhe- ja pariterapian työnohjaus	13 op
Koulutuspsykoterapia		
PPT 300	Ryhmämuotoinen koulutuspsykoterapia	5 op
Opinnäytetyö		
PPT400	Opinnäytetyö	10 op

3. KOULUTUSOHJELMAN OPINTOJAKSOT

PPT100 Perhe- ja pariterapian perustaidot ja peruskäsitteet, 5 op

Osaamistavoitteet: Opintojakson suoritettuaan opiskelija osoittaa hallitsevansa perhe- ja pariterapian peruskäsitteistön ja tuntevansa sen keskeistä kehittämistyötä ja kehityshistoriaa. Hän osaa yhdistää peruskäsitteet perheterapian käytännön työtapoihin, osaa esittäytyä ja sopia työskentelytavoista, menettelyistä ja hoidon tavoitteista yhteistyössä asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Hän pystyy luomaan ja ylläpitämään sellaista vuorovaikutussuhdetta, joka tukee asiakkaiden työskentelyä, itseilmaisua ja toivottua muutosta.

Sisältö: Perhe- ja pariterapian peruskäsitteistö ja sen kehitys. Systeemisyyden, kontekstuaalisuuden, dialogisuuden, narratiivisuuden, voimavarakeskeisyyden ja reflektiivisyyden vuorovaikutuksen havainnoinnissa ja siihen osallistumisessa. Haastattelutaidot, erityisesti perheterapialle ominaiset haastattelu- ja työmenetelmät (sukupuoli, verkostokartta, kehämäinen haastattelu, reflektiivinen työryhmä, lasten huomioiminen).

Opetusmuodot: Seminaarit, vertaisryhmätyöskentely ja kirjallisuus.

Kirjallisuus: Seuraavat teokset tai vastaavat soveltuvien osien

Goldenberg, Irene & Goldenberg, Herbert (2013). Family Therapy: an overview. 8th Edition. Belmont, CA: Brooks/Cole.

Goldenberg, H., Goldenberg, I. ja Stanton, K. (2016). Family therapy, an overview. Brooks/Cole
tai

Dallos, R. & Draper, R. (2000). An introduction to family therapy. London: Open University Press.

Dallos, R. ja Draper, R. (2015) An Introduction to Family Therapy: Systemic Theory and Practice. Open University Press.

Haarakangas, K. (2008). Parantava puhe. Helsinki: Magentum.

tai

Haarakangas, K (1997) Hoitokokouksen äänet. Jyväskylä Studies in Education, Psychology and Social Research 130.

Morgan, Alice (2004) Johdatus narratiiviseen terapiaan. Porvoo: Kuva ja mieli.

Patterson, J., Williams, L., Edwards, T. M., Chamow, L. & Grauf-Grounds, C. (2009). Essential skills in family therapy - From the first interviews to termination. 2nd edition. New York, NY: Guilford.

Seikkula, J. & Arnkil, T.-E. (2014). Open dialogues and anticipations. Helsinki: Terveystien ja hyvinvoinnin laitos.

White, M. (2008). Karttoja narratiiviseen työskentelyyn. Porvoo: Kuva ja Mieli.

Patterson, J., Williams, L., Edwards, T. M., Chamow, L. & Grauf-Grounds, C. (2018). Essential skills in family therapy - From the first interviews to termination. 3rd edition. New York, NY: Guilford.

Lisäksi seminaarikohtaista kirjallisuutta.

PPT110 Mielenterveyden häiriöt ja psykososiaaliset ongelmat terapeuttisen työn kohteina, 4 op

Osaamistavoitteet: Opintojakson suoritettuaan opiskelija osoittaa tuntevansa keskeiset mielenterveyden häiriöt ja niiden psykologisen, sosiaalisen ja biologisen perustan sekä niiden muodostumisen kehityksellisestä ja vuorovaikutuksellisesta näkökulmasta. Hän omaa perustiedot psykiatrisesta diagnostiikasta ja eri psykososiaalisten ongelmien ilmenemismuodoista ja kehitystaustoista ja niiden erityismerkityksen perheterapiatyössä. Hän tuntee eri perheterapeuttiset lähestymistavat mielenterveyshäiriöiden, lähisuhdeväkivallan ja muiden psykososiaalisten ongelmien hoidossa.

Sisältö: Keskeiset mielenterveyden häiriöt, niiden biopsykososiaalinen perusta, kehitykselliset taustat ja vuorovaikutukselliset ulottuvuudet. Psykiatrinen diagnostiikka. Mielenterveyden häiriöt yksilön, parisuhteen, lasten ja perhekokonaisuuden näkökulmasta. Eri työmenetelmien yhteensovittaminen potilaan ja perheen hoidossa. Työtavat perhe- ja verkostoistunnoissa ja hoitokokouksissa. Avoimen dialogin, opetuksellisten/psykoedukatiivisten ja muiden keskeisten työmenetelmien perusperiaatteet. Mielenterveystyön käytäntöjen kriittinen arvioiminen.

Opetusmuodot: Seminaarit, vertaisryhmätyöskentely ja kirjallisuus.

Kirjallisuus: Seuraavat teokset tai vastaavat soveltuvien osin.

Haarakangas, K. & Seikkula, J. (toim.) (1999). Psykoosi – Uuteen hoitokäytäntöön. Helsinki: Kirjayhtymä.

Read, J. & Dillon, J. (Ed.)(2013) Models of Madness - Psychological, Social and Biological Approaches to Psychosis (2nd ed.) Routledge. N.Y.

Suokas-Cunliffe, A. (toim.)(2016) Häpeästä myötätuntoon - Näkökulmia vakaan traumatisoitumiseen. Helsinki: Traumaterapiakeskus.

Jones, E. & Asen, E. (2000). Systemic couple therapy and depression. London: Karnac.

Larivaara, P., Lindroos, S. & Heikkilä, T. (toim.) (2009). Potilas, perhe ja perusterveydenhuolto. Duodecim.

Perheterapia, numero 2/2012: Artikkelit.

Whitaker, R. (2010). Anatomy of an epidemic. Magic bullets, psychiatric drugs, and the astonishing rise of mental illness in America. New York, NY: Crown.

Gil, E. (2016). Play in family therapy. Guilford press (2nd edition).

Bergström, T. (2020). Life after Integrated and Dialogical Treatment of First-Episode Psychosis Long-Term Outcomes at the Group and Individual Level. JYU Dissertations.

Bergström T. (2022) : Mieleen häiriö - psykiatrian ongelma ja sen ratkaisu. PS-Kustannus

Lisäksi seminaarikohtaista kirjallisuutta.

PPT120 Perhe- ja pariterapian viitekehykset ja työtavat, 4 op

Osaamistavoitteet: Opintojakson suoritettuaan opiskelijalla on laajat tiedot perhe- ja pariterapian eri viitekehyksistä, käsitteistöstä ja teorioista ja hän osaa soveltaa niitä kliiniseen käytäntöön henkilökohtaisesti omaksuttuna työtapana.

Sisältö: Perheterapian viitekehysten syventäminen ja kriittinen tarkastelu niin teoreettisesti kuin kliinisessä perheterapiatyöskentelyssä. Eri perheterapiasuuntausten keskinäiset suhteet ja tieteenteoreettiset perusteet. Perhesysteemi ja terapeutin systeemi. Hoidollisen umpikujan tai jumin merkit. Työpari- ja työryhmätyöskentely. Perheterapian menetelmien käytön kriittinen arviointi.

Opetusmuodot: Seminaarit, vertaisryhmätyöskentely ja kirjallisuus.

Kirjallisuus: Seuraavat teokset tai vastaavat soveltuvien osin.

Andersson, H. (1997). Conversation, language and possibilities: A postmodern approach to therapy. New York: Basic Books.

Anderson, H. & Goolishian, H. (1988). Human systems as linguistic systems: preliminary and evolving ideas about the implications for clinical theory. *Family Process*, 27, 371–393.

Andersen, T (1991). The reflecting team: Dialogues and dialogues about the dialogues. New York, NY: Norton.

Boscolo, L., Cecchin, G., Hoffman, L. & Penn, P. (1987) Milan systemic family therapy. New York: Basic Books.

Cecchin, G. (1987). Hypothesizing, circularity, and neutrality revisited: An invitation to curiosity. *Family Process*, 26, 405–413.

Lowe, R. (2004). Family therapy: A constructive framework. London: Sage.

Wilson, Jim (1998). Child-focused practice: A collaborative systemic approach. London: Karnac.

De Jong, P. & Kim-Berg, I. (2020). Ratkaisukeskeisen terapian oppikirja. Lyhytterapiainstituutti.

De Shazer, S., Dolan, Y., Korman, H., Trepper, T., McCollum, E, Berg, I. (2021) More than miracles, The state of the art of solution-focused brief therapy, Routledge

Berg, I. ja Steiner, T. (2001) Children's solution work. Norton

Dallos, R. ja Vetere, A. (2021) Systemic therapy and Attachment narratives, applications in range of clinical settings. Routledge

Borcsa, M. & Stratton, P. (Eds.) 2016) Origins and Originality in Family Therapy and Systemic Practice. (EFTA Series) Springer.

Lisäksi seminaarikohtaista kirjallisuutta.

PPT130 Perheen psykologiset ja sosiaaliset prosessit, 4 op

Osaamistavoitteet: Opintojakson suoritettuaan opiskelija on selvillä niistä yhteiskunnallisista ja kulttuurisista olosuhteista, joilla on vaikutusta yksilöihin, parisuhteisiin ja perheiden elämään ja tuntee perheen elämänkaarta ja sisäistä vuorovaikutusta. Hän tuntee yksilön kehitystä perheen kontekstissa kuvaavat keskeiset teoriat. Hän osaa soveltaa tätä tietämystä perheiden havainnoinnissa ja vuorovaikutuksessa perheenjäsenten kanssa.

Sisältö: Perhe- ja sukusysteemin toiminta perheterapeuttisten käsitteiden avulla kuvattuna. Perhe-elämä yhteiskunnallisessa, kulttuurisessa ja vuorovaikutuksellisessa kontekstissa. Yhteiselämän monimuotoisuuden asettamat haasteet terapialle.

Opetusmuodot: Seminaarit, vertaisryhmätyöskentely ja kirjallisuus.

Kirjallisuus: Seuraavat teokset tai vastaavat soveltuvien osin.

Byng-Hall, J. (1995). *Rewriting Family Scripts: Improvisation and System Change*. New York, NY: Guilford.

Cooper, J. & Vetere, A. (2005) *Domestic violence and family safety*. London and Philadelphia: Whurr Publishers.

Scerri, C., Vetere, A., Abele, A. ja Cooper, J.(2018) *Intervening after violence Therapy for couples and families*. Springer

Schützenberger, A-A. (1998) *The ancestor syndrome. Transgenerational psychotherapy and the hidden links in the family tree*. London: Routledge.

Ijäs, K. (2003). *Sukupuoli. Avain oman elämän ja perheen ymmärtämiseen*. Kirjapaja.

Kalland, M. & Sinkkonen, J. (toim.) (2001). *Varhaiset ihmissuhteet ja niiden häiriintyminen*. Helsinki: WSOY.

Minucci, Joseph (2009). *The adolescent in family therapy. Harnessing the power of relationships*. New York, NY: Guilford.

Micucci, J.A.(2012)*Adolescent in family therapy, Harnessing the power of relationships*. Guilford

Rönkä, A., Malinen, K. & Lämsä, T. (toim.) (2009). *Perhe-elämän paletti. Vanhempana ja puolisona vaihtelevassa arjessa*. Jyväskylä: PS-kustannus.

McGoldrick, M., Gerson, R. & Petry, S. (2020). *Genograms: Assessment and intervention*. Fourth Edition, New York/London: Norton.

Vetere, A. & Dowling, E. (eds,) (2017). *Narrative Therapies with Children and Their Families. A practitioner's guide to concepts and approaches*. Routledge.

Crittenden, P., Dallos, R., Landini, A. ja Kozłowska, K.(2014)*Attachment and Family Therapy*. Open University Press

McGoldrick, M., Anderson, F.M., Walsh, F.(1991) *Women in families, A framework for family therapy*. Norton

Ford Sori, C. (Ed.) (2006) *Engaging Children in Family Therapy – Creative Approaches to Integrating Theory and Research in Clinical Practice*. Routledge.

Lisäksi seminaarikohtaista kirjallisuutta.

PPT 140 Terapian vaikuttavuus ja sen arviointi, 4 op

Osaamistavoitteet: Opintojakson suoritettuaan opiskelija ymmärtää perhe- ja pariterapiassa vaikuttavat yleiset tekijät, ymmärtää oman terapiatyön arvioinnin merkityksen. Hän tuntee keskeiset arviointimenetelmät ja perheterapiaa koskevat tutkimustulokset ja niihin kohdistuvan kriittisen arvioinnin. Hän osoittaa tietämystä tutkimustiedon yhteydestä ammatilliseen näyttöön ja käytäntöön, psykoterapeuttisesta muutoksesta ja sitä kuvaavista yleisistä malleista. Hän hallitsee perustiedot muista psykoterapiamenetelmistä ja niiden yhtymäkohdista perhe- ja pariterapiaan.

Sisältö: Psykoterapian ja perhe- ja pariterapian tuloksellisuus- ja prosessitutkimuksen menetelmät ja keskeiset tulokset. Terapian vaikuttavuus ja sen yhteys yhteisiin ja erityisiin tekijöihin. Tutkimuskirjallisuuden haku ja käyttö. Eri perhe- ja pariterapeuttisten työtapojen väliset erot ja soveltuvuus eri ongelmissa ja eri kohderyhmille. Terapiaprosessien tuloksellisuuden seuranta ja sen käyttö kliinisessä työssä. Opinnäytetyön suunnittelu ja oman työskentelyn tutkimisen käytännöt. Oman työn arviointi jollakin arviointimenetelmällä.

Osaamisen osoittaminen näyttösalkun kirjallisella teoreettisella osiolla.

Opetusmuodot: Seminaarit, vertaisryhmätyöskentely ja kirjallisuus.

Kirjallisuus: Seuraavat teokset tai vastaavat soveltuvin osin.

Carr, A. (2009a). The effectiveness of family therapy and systemic interventions for child-focused problems. *Journal of Family Therapy* 31: 3–45.

Carr A.(2019) Family therapy and systemic interventions for child-focused problems: the current evidence base. *Journal of Family Therapy* (201) : 153–213

Carr, A. (2009b). The effectiveness of family therapy and systemic interventions for adult-focused problems. *Journal of Family Therapy* 31: 46–74.

Carr A. (2019) Couple therapy, family therapy and systemic interventions for adult-focused problems: the current evidence base. *Journal of Family therapy*

Kuhlman, I. (2013). Accountability in couple therapy for depression: a mixed methods study in a naturalistic setting in Finland. *Jyväskylän studies in education, psychology and social research* 482.

Sprenkle, D., Davis, S. & Lebow, J (2009). Common factors in couple and family therapy. The overlooked foundation for effective practice. New York, NY: Guildford.

Seikkula, J., Alakare, B., Aaltonen, J., Holma, J., Rasinkangas, A. & Lehtinen, V. (2003). Open dialogue approach: Treatment principles and preliminary results of a two-year follow-up on first episode schizophrenia. *Ethical Human Sciences & Services*, 5, 163–182.

Seikkula, J., Aaltonen, J., Alakare, B., Haarakangas, K., Keränen, J. & Lehtinen K. (2006). Five-year experiences of first-episode nonaffective psychosis in open-dialogue approach: Treatment principles, follow-up outcomes and two case studies. *Psychotherapy Research*, 2, 214–228.

Seikkula, J., Alakare, B. & Aaltonen, J. (2011). The comprehensive open-dialogue approach in Western Lapland: II. Long-term stability of acute psychosis outcomes in advanced community care. *Psychosis: Psychological, Social and Integrative Approaches*, 3, 192–204.

Seikkula, J., Rautiainen, E-L. & Wahlbeck, J-C. (2005). Oliko Tolstoi sittenkään väärässä: perheterapian tuloksellisuudesta. *Perheterapia*, 3, 6–13.

Saatavilla: www.perheterapiayhdistys.fi

Stratton, P (2010). The Evidence base of systemic family and couples therapy. Association for Family Therapy, UK. Saatavilla: www.aft.org.uk

Wahlström, J. (2012). Psykoterapian tulos ja siihen vaikuttavat tekijät. Teoksessa S. Eronen, & P. Lahti-Nuuttila (toim.) Mikä psykoterapiassa auttaa? Integratiivisen lähestymistavan perusteita (35–70). Helsinki: Edita.

Wahlström, J. (2012). Psykoterapia asiakkaan kokemana. Teoksessa S. Eronen, & P. Lahti-Nuuttila (toim.) Mikä psykoterapiassa auttaa? Integratiivisen lähestymistavan perusteita (114–141). Helsinki: Edita.

Wampold, B.E. & Imel, Z.E. (2015) *The Great Psychotherapy Debate - The Evidence for What Makes Psychotherapy Work*. (2nd ed.) Routledge. N.Y.

Miller, S.D. & Bertolino, B. (toim.) (2018). FIT – Feedback -informed treatment – Palautetietoinen hoito. Libris Oy, Helsinki.

Lisäksi seminaarikohtaista kirjallisuutta.

PPT 150 Pariterapian erityiskysymykset 5 op

Osaamistavoitteet: Opintojakson suoritettuaan opiskelijalla on laajat tiedot parisuhteen psykologiasta ja pariterapian erityiskysymyksistä. Hän osaa soveltaa tätä tietoa pariterapiaan kliinisenä käytäntönä ja henkilökohtaisena työtapana.

Sisältö: Parisuhdeteoriat, pariterapian teoreettiset perusteet ja menetelmät. Pari-terapian eri teoreettiset hahmotukset ja työtavat. Parisuhde ja vanhemmuus perhemallien, sukhistorioiden, työelämän, kulttuurin sekä yhteiskunnallisissa kehyksissä. Parisuhteiden monimuotoisuuden asettamat haasteet terapialle. Parisuhde-ongelmat vuorovaikutuksellisessa ja kulttuurisessa kontekstissa. Rakkauden, intiimiyden ja seksuaalisuuden kysymysten esiin ottaminen ja niiden kanssa työskentely. Pariterapia ja vanhempainohjaus.

Opetusmuodot: Seminaarit, vertaisryhmätyöskentely ja kirjallisuus.

Kirjallisuus: Seuraavat teokset tai vastaavat soveltuvien osin.

Blanton, P. W. & Vandergriff-Avery, M. (2001). Marital therapy and marital power: constructing narratives of sharing relational and positional power. *Contemporary Family Therapy* 23, 295–308.

Gottman, J.M. (1999). *The Marriage Clinic: A scientifically based marital therapy*. New York, NY: Norton.

Malinen, V. (toim.)(2013) Integratiivinen pariterapia. Bookwell. Jyväskylä.

Malinen, V. & Alkio, P. (2010). Paripsykoterapia ja parisuhteen kätkeytyt mahdollisuudet. Helsinki: Väestöliitto.

Rautiainen, E-L. (2010). Co-construction and collaboration in couple therapy for depression. Jyväskylä Studies in Education, Psychology and Social Research, 396, Jyväskylän yliopisto.

Rober P. (2009). Relational drawings in couple therapy. Family Process, 48, 117–133.

Stith, S.M., McCollum, E.E. & Rosen, K.H. (2011). Couples therapy for domestic violence: Finding safe solutions. Washington, DC: American Psychological Association.

Lisäksi seminaarikohtaista kirjallisuutta.

PPT160 Valinnaiset teemaseminaarit, 4 op

Osaamistavoitteet: Opintojakson suoritettuaan opiskelijalla on laajat tiedot joistakin perhe-elämän erityiskysymyksistä ja hän osaa soveltaa tätä tietoa perhe- ja pariterapiaan kliinisenä käytäntönä ja henkilökohtaisena työtapana.

Sisältö: Erityisteemoja voivat olla verkostoterapia, lähisuhdeväkivalta, työskentely väkivaltatilanteissa, sijaistraumatisoituminen, seksuaalisen hyväksikäytön trauman terapeutin hoitaminen, trauma- ja kriisiterapeutin työskentely, päihdeongelmien kohtaaminen perheterapiassa, kotona tehtävä perheterapia, toimiva lapsiperhe -interventiot, perheasiain sovittelu, varhainen vuorovaikutus ja kiintymyssuhteet perheterapiassa, seksuaaliterapia, lasten ja lapsiperheiden kanssa työskentely ja muut esille nousevat teemat.

Opetusmuodot: Seminaarit, vertaisryhmätyöskentely ja kirjallisuus.

Kirjallisuus: Erikseen ilmoitettava kirjallisuus valitun teeman mukaan.

Madsen & Gillespie (2014). Collaborative Helping. A Strengths Framework for Home-Based Services. Wiley & Sons.

Boyd-Franklin, N., Hafer Bry, B. (2019). Adolescents at risk, Home-based family therapy and school-based intervention. The Guilford Press.

Arnkil, T. E. & Seikkula, J. (2014) "Nehän kuunteli meitä": Dialogeja monissa suhteissa. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Myös uudempi painos käy.

Seikkula J. & Arnkil, T. E. (2009) Dialoginen verkostotyö. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Myös uudempi painos käy.

Crenshaw, W. (2015) Treating Families and Children in the Child Protective System – Strategies for Systemic Advocacy and Family Healing. Routledge.

PPT 170 Perhe- ja pariterapeutin identiteetti ja ammatilliset valmiudet, 4 op

Osaamistavoitteet: Opintojakson suoritettuaan opiskelija kykenee moniammatilliseen yhteistyöhön, hän osaa viestiä terapian eri osapuolille tehdyistä toimenpiteistä ja hoidon tuloksista sekä tehdä näistä asianmukaisen dokumentaation. Hän tuntee alan lainsäädännön ja osoittaa jatkuvaa kykyä kehittää itsetuntemustaan ja yhteistyövalmiuksiaan. Hän ylläpitää tiedollista osaamistaan, edelleen kehittää terapeuttisia taitojaan yleisesti ja erityisesti, hakee ammatillista tukea terapeuttisesti haastavissa tilanteissa sekä osaa huomioida eettiset näkökohdat omassa terapia- ja tutkimustyössään. Psykoterapeutin valmiudet muodostavat ammatillisen integroituneen kokonaisuuden.

Sisältö: Perheterapeutin ammatillinen identiteetti ja perheterapeuttina toimiminen. Henkilökohtaisen työtavan tunnistaminen ja omaksuminen. Perheterapeutin etiikka. Terveystieteiden ja muun ammatin kautta keskeinen lainsäädäntö ja ammatilliset käytännöt. Perheterapian mahdollisuudet ja haasteet muuttuvissa yhteiskunnallisissa ja kulttuurisissa olosuhteissa. Perheterapeutin ammatillinen kasvu ja hyvinvointi.

Opetusmuodot: Seminaarit, vertaisryhmätyöskentely ja kirjallisuus.

Kirjallisuus: Seuraavat teokset tai vastaavat soveltuvien osin.

Laitila, A. (2004). Dimensions of expertise in family therapeutic process. Jyväskylä Studies in Education, Psychology and Social Research, 247.

Rotschild, B. & Rand, M. (2010); Apua Auttajalle - myötätuntouupumuksen ja sijaistraumatisoitumisen psykofysiologia. Oulu: Kalevaprint.

Wilson, Jim (2007). The performance of practice: Enhancing the repertoire of therapy with children and families. London: Karnac.

Lisäksi seminaarikohtaista kirjallisuutta.

PPT 200 Perhe- ja pariterapian työnohjaus, 13 op

Osaamistavoitteet: Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa soveltaa perhe- ja pariterapian teoriaa ja työtapoja yksittäisten asiakkaiden hoitoprosessien itsenäiseen läpiviemiseen osana asiakkaiden hoito- tai kuntoutusprosessia. Hän osaa arvioida omaa toimintaansa ja sen suhdetta hoidon vaikutuksiin.

Sisältö: Psykoterapeuttisen potilastyön (vähintään 300 tuntia) työnohjausta. Työnohjaustilanteissa (vähintään 120 tuntia) asiakasperheiden hoitotapaamiset yhdessä työnohjaajan ja työnohjausryhmän kanssa ja videoitujen asiakastapaamisten tarkastelua ryhmässä. Poikkeustapauksessa voi työnohjaus väliaikaisesti toteutua myös muussa muodossa.

Osaamisen osoittaminen tapausjäsennykseen perustuvalla näyttökokeella.

Opetusmuoto: Työnohjaus pienryhmissä vähintään 120 tuntia.

PPT 300 Ryhmämuotoinen koulutuspsykoterapia, 5 op

Osaamistavoitteet: Opintojakson suoritettuaan opiskelija tunnistaa oman elämäkokemuksensa yhteyden omiin henkilökohtaisiin toimintatapoihinsa ja tunnereaktioihinsa sekä osaa käyttää tätä hyväksi asiakassuhteiden muodostamisessa ja ylläpitämisessä ja hoitoprosessien läpiviemisessä. Hän pystyy myötäelämään asiakkaiden kokemusta hoitotapahtumassa.

Sisältö: Opiskelijan perhetaustan, elämäkokemusten ja henkilökohtaisten toimintatapojen terapeuttinen tutkiminen pienryhmässä.

Opetusmuoto: Perheterapian vaativan erityistason tai vastaavan pätevyyden omaavan psykoterapeutin antama ryhmämuotoinen koulutuspsykoterapia vähintään 80 tuntia, jota voidaan täydentää kotitehtävillä.

PPT400 Opinnäytetyö, 10 op

Osaamistavoitteet: Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa lähestyä tutkimuksellisesti eri perhe- ja pariterapian ilmiöitä ja havainnoida ja eritellä omaa työtapaansa ja osuuttaan hoitoprosessien kulussa. Hän osaa hakea tutkimuskirjallisuutta ja tuntee tutkimusraportoinnin perusteet.

Sisältö: Itsenäisesti toteutettu ja kirjallisesti raportoitu opinnäytetyö.

Opetusmuoto: Seminaarimuotoinen opinnäytetyön suunnittelu, ohjaus ja raportointi.

4. OSAAMISEN OSOITTAMINEN NÄYTÖLLÄ

Koulutusohjelmassa hankittu osaaminen osoitetaan näytöllä, joka muodostuu sovitulla tavalla koulutuksen kuluessa kertyvästä opiskelijan näyttösalkusta ja koulutuksen loppuvaiheessa suoritettavasta, tapausjäsenyykseen perustuvasta näyttökokeesta.